

Yëkkuö kit Pablo tö Éfeso wakpa a Efesios

Pablo tö yëkkuö i' kit mik ie' bak Roma wötëulewā s'wōto wé a Jesús tté buaë pakè kuëkī e' tā. Ì bak ie' tā e' tso' kitule yëkkuö Hechos 28.17-31 e' kī. Pablo tö yëkkuö i' kit Jesús mik erblökwakpa tso' Éfeso ena ipamik e'pa a. E' kēwō ska' tā Éfeso dör ká bua'ie ena eë tajë u tso' ì dalöieke ie'pa tö Skëköl skéie e' dalöioie. E' bua'ie dör ie'pa këköl eköl kiè Artemisa e' dalöioie (Hechos 19.23-31). Mik Pablo shka' Jesús tté buaë pakök, etā ie' dë'mi Éfeso (Hechos 18.18-21). Erë eë ie' sené bërber è tā iminea. E' ukuöki tā iskà mineane tā isené eë duas mañal Skëköl tté kkachök. E' tso' kitule Hechos 19 kī.

Jesús mik erblökwakpa kè wā kabene ku' tajë. E' kuëkī Pablo kè wā ì kitë tajë e' kī. E' skéie ì buaë tsäkië o' Skëköl tö se' a, ier buaë yë' siā e' batamik, e' kī ie' tö ikit kibiie. Ie' tö ichè tö e' kuëkī se' kawötā senuk Skëköl kīkokaie. E' kit ie' tö yëkkuö i' kī.

Jesucristo wa Skëköl tö se' ulitane tsätkë' Israel aleripa ena pë' ulitane, ñies e'pa er bua'wëitö ñi kī.

Shke'wè

¹ Ye' dör Pablo. Skëköl wák er wa ye' dör Jesús ttekölpa tsá, e'pa eköl. Ye' tso' yëkkuö i' shtök s'batse'rpa e' tkëulewā darërë Cristo Jesús mik serke Éfeso, e'pa a.
² Skëköl dör S'yé ena Skëkëpa Jesucristo as e'pa er buaë chò ena sene bèrè mù a' a.

Skëköl tö se' tsätké Jesucristo batamik

³ Skëköl dör Skëkëpa Jesucristo yé, e' kíkòkàsö tajë. Se' batsulewà Cristo mik, e' kuekì Skëköl er buaë ché se' a ì kòs buaë tso' ie' wà ká jài a e' wa. ⁴ Kam ie' tò ká i' yuò, e' yökì se' shukitbakitò as se' dò batse'r, kè kì ì sulu ta' yès ie' wöa, se' batsulewà Cristo mik e' batamik. Ie' éna se' dalër tajë, ⁵ e' kuekì ie' tò ibikeitsbak tò se' tseratköitò ila'rie Jesucristo batamik, e' kiane ie' wák kì, ñies e' tò ie' ttsé'weke buaë. ⁶ Ie' tò iwé es as se' tò ie' kíkòkà michoë ie' er buaë ché se' a tajë shute e' kuekì. E' kòs wé ie' tò ilà dalër tajë ie' éna, e' batamik. ⁷⁻⁸ Cristo kòtewà se' skéie, ie' pé tëne, e' wa se' yènettsà sene sulu ulà a ena se' nuì olo'yé Skëköl tò se' kì. E' wa se' isué tò ie' er buaë ché tajë shute se' a. Ñies ie' tò erbikè buaë mé se' a as ì weke ie' tò e' wà ar se' a. ⁹ Ì bikeitsbak ie' tò wè, e' wawéitò ì o' Cristo tò e' batamik. Kuaë ta' iblè'waitò sulitane yökì, eré iwà kkachéitò se' a. ¹⁰ Ie' ibikeitsbak tò mik ikéwö de, eta' ie' tò Cristo tkerakà iyi ulitane tso' ká jài a ena ká i' a e' wökirie.

¹¹ Ì kòs weke Skëköl tò, e' weke ie' tò iwák er wa wes ie' kì ikiane es, wes ie' tò ibikeitseke es. Es sa' dör judiowak e'pa shukitbak ie' tò as sa' dò ie' ichaie, sa' batsulewà Cristo mik e' batamik wes ie' tò ibikeitsbak es. ¹² Ie' tò iwé es as sa' erblè' kewe Cristo mik e'pa tò ie' olo tajë e' kíkòkà. ¹³ Es a' ñies, mik a' tò s'tsatkè tté buaë mokì e' ttsé ta' a' erblé imik, eta' a' bàtsewà Cristo mik ena Wiköl Batse'r muk ikablè' e' méitò a' a iwà kkachoie tò a' dör ie' icha. ¹⁴ Wiköl Batse'r tso' se' a, e' dör iwà kkachoie tò ì kòs yé' Skëköl tò tò imeke, se' dör ie' icha, e'pa a' aishkuò ta, e' meraéitò se' a. E' kuekì se' wà ijcher tò ie' tò se' tsatkeraë da'a. E' kuekì ie' olo ta' tajë, e' kíkòkàsö.

Pablo tté Skëköl ta' Éfeso wakpa kì

¹⁵ E' kuekì, mik ye' tò a' tté ttsé tò a' erblöke mokìë Skëkëpa Jesús mik, ñies mik ye' ittsé tò s'batse'r malepa

kōs dalēritseke a' tō taiē, ¹⁶ e'tami wēstela yē'miyō Skēkōl
 a' a' dalērmik kekraē mik ye' ttōke ie' ta' etā. ¹⁷ Ie' dōr
 Skēkēpa Jesucristo e' Kēkōl. Ie' dōr S'yé olo ta' taiē e'. Ie'
 a' ye' tso'ie ikiök tō ie' tō a' kīmè iWikōl wa as ie' íyi wà ar
 buaē a' éna, ñies as a' wà ijcher bua'iewā tō yi dōr ie'. ¹⁸ Ie'
 tō se' klōō' ikablē' se' a' e' wà panuk kröröē. E' tso' ie' wà
 mè se' dōr ie' icha batse'rpa esepa a. Ye' tso'ie ie' a' ikiök
 tō a' er ñi'úitō as kōs kablē ñe' bua' dōr ena olo dōr e' wà
 ar a' éna. ¹⁹ Ie' diché ta' taiē íyi ulitane tsata. Ì kōs ormi ie'
 a. Idiché e' wa ie' tso' se' erblōke Cristo mik, e'pa kīmuk.
 Ye' tso'ie ikiök ie' a' tō a' er ñi'úitō as e' kōs wà ar bua'ie
 a' éna. Diché e' dōr taiē shute, ²⁰ e' wa Cristo kōtewā, e'
 shkeō'kane ie' tō. Diché e' wa ie' tō Cristo tkéka ká jai a
 iulà bua'kka íyi ulitane wōkirie. ²¹ Ee Cristo tkērka diché
 ta' taiē íyi wōkir, íyi wák, íyi kēkōl wà diché ta', ese kōs
 tsata. Ie' tkēnekā íyi ulitane tsata. Ie' dōr ì kōs tso' i'ñe
 ta' ena aishkuō ta' e' tsata. ²² Skēkōl tō ì kōs méwā ie' klō
 dikia. Ñies ie' tō iméka se' dōr ie' icha e'pa kōs wōkirie.
²³ Se' dōr wēs Cristo wák chkà es, ta' ie' dōr wēs s'wōkir es.
 Ie' tō se' wētseke ì kōs kiane ie' kī wē ká i' kī, e' uk. Ie' tso'
 ká wa'ñe, kē ì a' ie' wōklōnuk.

2

Skēkōl er buaē ché se' a' se' tsatkoie

¹ Kam a' erblō Cristo mik, e' yōkī a' bak e' wamblōk
 suluē, e' kuēkī a' bak wēs s'duulewā es Skēkōl a. ² E' kēwō
 ska' ta' a' bak senuk suluē wēs wēpa kē tō Skēkōl dalōiē
 esepa ser es. Wimblu sulusi dōr ì sulu kōs tso' ká i' a' e'
 wōkir e' ttō iūtōk a' bak. Ie' tso' Skēkōl ttē dalōseukwā
 wakpa esepa wōrieikōk. ³ Se' kōs bak senuk wēs ie'pa es. Ì
 sulu kōs kiane s'wák dēr suluē e' kī wamblē, ese wamblōk
 se' bak. Se' erbikē sulu, e' è wà wamblōk se' bak s'wák
 tts'woie buaē. Se' bak wōmeulettsā weinuk Skēkōl ulà

a wes pè' malepa es. ⁴⁻⁵ Se' bak duulewà se' nuì k_i, erè Skèköl tò se' suè er siarè wa taiè. Ie' tò se' dalèritsé taiè. E' kuek_i ie' tò sene michoè mé se' a. E' dör wes ie' tò se' shke'wékane Cristo ta es. Ie' er buaè ché se' a taiè, e' kuek_i se' tsatkène. ⁶ Se' batsulewà Cristo Jesús mik, e' kuek_i e' dör wes Skèköl tò se' shke'wékane Cristo ta ñita es. Ñies ie' tò se' tkéka Cristo ta ñita ká jaì a. ⁷ E' kos wé ie' tò es iwà kkachoie aishkuö ta tò kos ie' er buaè ché se' a ì wé Cristo Jesús tò se' dalèrmik e' batamik. E' dör taiè shute kè wöet ta' ekkè. ⁸⁻⁹ Skèköl er buaè ché a' a, e' batamik a' tsatkène, a' erblöke Jesucristo mik e' kuek_i. E' kè dör ì buaè wé a' tò ie' wörk_i ese skéie. Ie' tò a' a imé éme wes ýi kakkè es. Ie' tò iwé es as kè yi e' ttsòka tò ie' tsatkée ì buaè wéitö ese batamik. ¹⁰ Ie' tò se' er mane'wé pa'ali se' batsulewà Cristo Jesús mik e' batamik. Ie' tò iwé es as se' tò ì buaè kos ese ù. E' kos bikeitsbakitö as se' ser wes ie' k_i ikiane es.

Judiowak ena wépa kè dör es, esepa de wes wák eköl è es Cristo batamik

¹¹ A' wépa kè dör judiowak, kè a' éna ichökwa tò wes a' bak kam a' erblò Cristo mik e' yöki. Judiowak wépa kos esepa tottola kkuölit tëule tsir iwà kkachoie tò ie'pa dör Skèköl icha. Pè' kè dör judiowak, esepa kiè ie'pa tò tottola kkuölit kè tëule ese wakpa. Es ie'pa tò a' cheke suluè. Ie'pa a' a' dör ñá. ¹² A' éna ianú tò a' bak e' butsulettşa bānet Cristo yöki. A' kè bak Israel aleripa shua. Ì uk Skèköl kablè' ie'pa a' ena ttè mène ie'pa a' tsakiè e' shua a' kè bak. A' bak senuk ká i' a' Skèköl chók kè ta', kè a' ì paneta'. ¹³ Erè i'ñe ta' a' batsulewà Jesucristo mik. E' kuek_i a' dewà Skèköl ska' buaè, Cristo Jesús kötewà a' skéie, ie' pé tëne a' tsatkoie, e' batamik.

¹⁴ Cristo tö judiowak ena pë' kè dör judiowak, esepa er bua'wé ñi ki. Se' bak ñi bolökpaie, erë Cristo tö se' er bua'wé ñi ki. Ie' tö se' wöiéwá ká etkè wakpaie. Ì tö se' wé ñi bolökpaie ese shulé ie' tö ikötewá krus mik se' skéie e' wa. ¹⁵ Ttè me'atbak Skököl tö judiowak a dalöiëno, e' tö se' me'ká ñi bolökpaie. Erë Cristo kötewá se' skéie e' kueki ttè e' kos kè diché ta'ia. Skököl tö iwé es as sa' dör judiowak ena a' kè dör judiowak, e'pa dò ñi yamipaië batsulewá Cristo mik wes wák eköl è es. Es ie' tö se' er bua'wé ñi ki. ¹⁶ Ì tö se' wé ñi bolökpaie, ese shulé Cristo tö. Ie' kötewá krus mik se' skéie, e' wa ie' tö Skököl er bua'wé judiowak ki ena pë' kè dör judiowak esepa ki. Es se' de wes wák eköl è es Skököl a. ¹⁷ Sene bèrë Skököl ta, e' tté buaë pakök Cristo de, pë' kè dör judiowak e' butsulettsa bánet Skököl yöki, esepa a, ñies judiowak kè e' butsulettsa bánet esepa a. ¹⁸ Cristo batamik se' kos dówami buaë S'yé ska', iWiköl dör eköl è, e' wa. ¹⁹ E' kueki i'ñe ta a' kè dör wes ká kuá'ki wakpa es. A' de s'batse'rpa kíie. Ñies a' de Skököl ala'rie. ²⁰ Se' dör wes u es. Jesús ttekölpa tsá ena Skököl ttekölpa, e'pa dör wes u kukulëwö es. Jesucristo wák dör wes u chkí es. ²¹ Cristo dör u wöklö'ukwak. Se' kos dör u e' yese alè. Cristo batamik u e' yörmir dò ide u etkue batse'r Skökëpa a ekkë. ²² Se' batsulewá Cristo mik, ñies se' batsulewá ñi mik, es se' kos dò wes Skököl wé es, e' a Skököl serke iWiköl wa.

3

Pablo klöne Cristo tté pakök pë' kè dör judiowak esepa a

¹ Ye' wák tso' wötëulewá s'wöto wé a Cristo Jesús tté pakè kueki a' kè dör judiowak esepa kimoie. Skököl er buaë ché a' a taië, e' kueki ie' a ye' tso' ikiök a' ki. ² Ye'

wa ijcher tö a' wa ittseüle tö Skëköl er buaë ché ye' a, e' kueki ie' tö kanè i' me' ye' a Jesús tté pakök a' kè dör judiowak esepa a. ³ Ibikeitsbak Skëköl tö wè, e' blè'waitö erè iwà kkayë'itö ye' a. E' wà shtétke ye' tö a' a yëkkuö i' ki böt mañat. ⁴ Yëkkuö i' sué a' tö, etä a' éna iwà armi tö Cristo tté blëulewä se' yöki kuaë, e' wà ane ye' éna buaë. ⁵ Ibikeitsbak Skëköl tö wè Cristo batamik, e' blëulewä kuaë. Erè i'ñe tä ie' tö iwà kkaché iWiköl wa sa' dör Cristo ttekölpa tsá e'pa a, ñies Skëköl ttekölpa batse'r e'pa a. ⁶ Ttè e' blëulewä se' yöki kuaë, e' wà dör i' es: A' kè dör judiowak, esepa kieke Skëköl tö Jesús tté buaë e' wa as ì kos tso' ie' wä mè sa' a, e' mütö a' a ñies, as a' döñak sa' tä ñita wes wák eköl è es, as ì kos muk Skëköl kablè' sa' a e' dò a' ulà a ñies, a' batsulewä Cristo Jesús mik e' kueki. ⁷ Skëköl er buaë ché ye' a, e' kueki ie' diché wa ie' tö ye' me'ka ttè buaë ñe' wakanéuk.

⁸ S'batse'rpa kos, e' sulula ye' dör. Erè Skëköl er buaë ché ye' a, ie' tö ye' shushté Cristo tté buaë e' pakök pè' kè dör judiowak esepa a. Ì tso' Skëköl wä ie'pa a Cristo batamik, e' dör buaë shütë, kè se' a iwà bikeitsuk ekkë. ⁹ Ñies ì bikeitsbak Skëköl tö wè Cristo wa, e' wä pakök sulitane a ie' tö ye' patké. Ttè e' bak blëulewä ká iaiäë, ie' dör íyi ulitane yuökwak e' wä. ¹⁰ Ie' kè wä ikkayëne yi a ká iaiäë tä, ie' tso' se' dör Skëképa Jesús icha e'pa panuk e' kueki. Se' wa ie' tö iwà kkaché i'ñe tä íyi wökir ena íyi wák tso' kè wërta'wa ese kos a as ie'pa éna iar tö ie' siwa' dör iskië tsakië íyi ulitane tsata. ¹¹ E' kos wé ie' tö Cristo Jesús dör Skëképa e' wa, wes ie' tö iwà yöbië e' bikeitsbak es. ¹² Se' batsulewä Cristo mik, se' erblöke ie' mik, e' kueki se' dömiwä buaë ttök ie' tä kè suarta', kè wöklör ì a. ¹³ Ye' weirke kos a' dalërmik, e' wa a' ké e' ttsökka. E' kueki ye' tö a' a ichè tö kè a' e' siaukwä.

Pablo tténe Skéköl ta Éfeso wakpa ki

¹⁴ Íyi ekké kōs kueki ye' e' tkéwa kuchē ki S'yé wōrki ttök ie' ta. ¹⁵ Ì kōs dōr ttsē'ka ká jaì a ena ká i' a, e' tso' ie' è batamik. ¹⁶ Ie' olo ta' taiē shūte, e' a ye' tō ikieke tō ie' tō a' er diché iò iWikōl wa. ¹⁷ Ñies ye' tō ikieke ie' a tō Cristo mú ser a' er a, a' erblōke ie' mik e' kueki. Ye' tō ie' a ikieke tō a' e' tkōwa darērēē ñi dalēritsōk ñies Skékōl dalēritsōk. ¹⁸ Ye' tō ikieke ie' a es as a' ena s'batse'r malepa, e'pa kōs éna iwà ar tō kōs Cristo éna se' dalēr, e' dōr taiē, shoē, batsiē, kākkeē, iskiē, kē enukwa. ¹⁹ Ye' ki ikiane tō a' éna iwà anù buaē tō kōs Cristo éna se' dalēr, e' tkōka kōs se' kabikeitsò e' tsata. Es ye' ki ikiane as a' ser buaē yēsēsē, kabikeitsò buaē mokiē wes Skékōl wák es.

²⁰ Skékōl diché ta' taiē, e' tso' iwakanéuk se' er a. Ie' tō ì buaē wēmi se' a, ì kōs kiekēsō ena ì kōs bikeitsekesō e' tsata, e' kueki ie' kikōkasō. ²¹ As Skékōl kikōka se' dōr Skékēpa Jesús icha e'pa tō. Ñies ikikōkasō Cristo Jesús kueki kekraē. Es e' idir.

4

Se' dōr wes ñi yamipa es Wikōl Batse'r wa

¹ Ye' tso' wōtēulewa Skékēpa Jesús ttē kueki. Skékōl er buaē ché a' a taiē Cristo batamik, e' kueki ye' kkōchò a' a tō a' senú buaē yēsēsē wes Skékōl tō a' klōo'bak senuk es. ² A' e' wōōwa bèrē, a' senú buaē ñita kē kēsik wa. A' ñi dalēritsō, ñies a' ñi dalē'ttsō er bua' wa. ³ A' kōs dōr wes ñi yamipa es Skékōl Wikōl wa. A' e' chó darērē as a' kē ñi blabatsōlor ñi yōki. A' senú bèrē ñita. ⁴ Se' kōs dōr wes wák ekōl è es. Skékōl Wikōl tso' se' ta' e' dōr ekōl è. Skékōl tō se' kōs klōo' as se' ser michoē ie' ta, e' wà paneke se' kōs tō ñita ttsē'ne buaē wa. ⁵ Se' Kékōl dōr ekōl è, ttē mik se'

erblöke e' dör etkè. S'wöskuè etkè a se' ulitane wösune.
 6 Skököl dör eköl è, e' dör se' ulitane yé. Ie' dör se' ulitane wökir. Ie' tso' iwakanéuk se' ulitane wa, ñies ie' tso' se' ulitane ta.

7 Se' kos dör wes wák eköl è es, erë Cristo tö imé se' a eköl eköl kanebloie ie' a kua'ki kua'ki wes ie' ki ikiane es.
 8 E' dör wes itso' kitule Skököl yékkuö ki es, e' tö ichè:

“Mik ie' e' aléka ibolökpa ki

eta ie' míkane ká jai a.

Ibolökpa klö'wéwaitö taië, e'pa mítser iwa e' ta,

ñies ì buaë méitö iwakpa a.”*

Es Skököl yékkuö tö ichè.

9 Wé ichéitö tö “ie' míkane kákke”, eta jima e' wà dör? E' wà dör tö ie' dë'rö kewe ká dià kaska'. 10 E' wà kiane ché tö ie' dë'rö ká dià kaska', e' è mine'kane ká jai a íyi ulitane tsata ká kos wà ioie ie' olo taië e' wa.

11 Cristo tö diché mé se' a eköl eköl kanebloie ie' a. Se' welepa shushté ie' tö kaneblök ie' a ittekölpa tsáie. Se' welepa skà shushté ie' tö Skököl ttekölpaie. Se' welepa skà shushté ie' tö ittè buaë pakökwakpaie. Se' welepa skà shushté ie' tö ittè klö'ukwakpa wökirpaie ena s'wöbla'ukwakpaie ittè wa. 12 Esepa kanè dör s'batse'r malepa kos wöbla'uk kaneblök buaë ie' a ena ñi kimuk buaë. Se' serke wes ie' ki ikiane es, e' ta se' kos dör wes Cristo chkà es, e'pa er diché kí iërdaë Cristo tté a. 13 Es se' kos döraë erblök ñikkëé Jesús dör Skököl Alà, e' mik. Ñies se' kos wa ijcherdaë ñikkëé se' er a tö wes ie' dör. Se' döraë wes wëm kibineone es. Se' serdaë buaë yësyësé wes Cristo es. 14 Es se' kè döpaia wes alala es kitër tottola ttè ulitane wa. Esepa dör wes dichawö ppé siwa' tö es. S'wöbla'ukwakpa kache tté wa, e'pa erbikö taië, ie'pa tö ttè pa'alí yuemi s'kitö'woie. Mik se' kibine Cristo tté a, eta

* 4:8 Salmo 68.18

esepa kè kitögnukia yi a. ¹⁵ Kè se' e' muktsa kitö'wè kache tté wa. E' skéie ttè moki, ese chekesö ñi a se' ñi dalëritsö e' kueki. Se' tö iwé es, eta se' diché iërke buaë Cristo dör s'wökir, e' ttè kos a. ¹⁶ Cristo batamik se' kos dör wes s'chkà es. S'chkà a s'dichéwö tso', s'kicha tso' ena s'yese skà tso' tsakjé, e' kos tso' iëulewā buaë ñikkëë, kaneblöke buaë ñikkëë ñita. Es se' dör tajé, e'pa kaneblöke Cristo a eköl eköl kanè dör kuā'ki kuā'ki, erë Cristo batamik se' dör wes chkà etkè es, iëulewā buaë ñita, kaneblöke buaë ñita. Es se' mir buaë, ñi kí diché iöke buaë ñikkëë ñi dalër wa.

Kè se' senukia wes pè' kè tö Skököl dalöie es

¹⁷ Skëkëpa Jesucristo ttö wa ye' tö a' a ichè tö kè se' seria wes pè' kè tö Skököl dalöie ser es. Ì kos bikeitseke ie'pa tö, e' wà kè dör iie bua'. ¹⁸ Ie'pa erbikè ttsenewatke. Skököl ttè moki, e' wà kè ane ie'pa éna yës. Ie'pa er darërëë, e' kueki sene moki meke Skököl tö se' a, e' kè dè' ie'pa ulà a. ¹⁹ Ie'pa er burinewa. Ie'pa e' mettsa ì sulu kukuétökwa darërëë. Ie'pa e' ia'uke sene sulusi wa, kè e' wöklö'uta' yës.

²⁰ Erë Cristo ttè kè wa se' wöblane senuk es. ²¹ Moki a' tö ie' ttè ttsé, a' e' yué ie' ttè moki wa. ²² E' kueki se' bak senuk suluë, ese kos olo'yösö. Ñies se' wák dër suluë, e' olo'yösö. E' tö se' kitö'wëke ì sulu wamblök. Se' tö iüté es, e' ta se' er sulurdawa. ²³ Erë se' erbiköne kuā'ki buaë yësyësë. ²⁴ Skököl tö se' wák dër suluë, e' mane'wéttsa pa'alì wes ie' wák es, e' kueki se' senù yësyësë ena batse'r wes ttè moki tö ichè es.

²⁵ E' kueki a' kè kachökia ñi ki. Se' kos dör wes wák eköl è es, e' kueki ì cheke a' tö ñi a, e' chó ttè moki wa.

²⁶ A' ulune, e' t̄a k̄è iwà wamblar. A' er buanúne k̄am k̄atuirw̄a e' yōk̄i. ²⁷ K̄è k̄awō mar b̄é ā as ie' t̄o a' k̄ò ì sulu wamblök.

²⁸ Yi bak akblök, e' k̄è akblökia. E' skéie ese kanebló iwák ulà wa as iulà ā iwà dò t̄a ikakmèitö s'siarëpa a.

²⁹ Ttè sulusi k̄è charia. E' skéie a' t̄o ttè buaë ese è chó s'malepa kukua as ie'pa k̄í er t̄ow̄a Skëköl mik darërëë. Es a' t̄o ie'pa k̄imëmi buaë mik ie'pa k̄i ikiane eta. ³⁰ Skëköl t̄o iWiköl me' se' ā iwà kkachöie t̄o se' dör ie' icha. Es se' w̄a ijcher mok̄i t̄o Skëköl t̄o se' bleraë buaë dò mik se' tsatkërdattsa aishkuö t̄a, e' k̄ewō ska' t̄a. E' kuek̄i k̄è ì sulu wamblariā as Wiköl Batse'r k̄è eriar. ³¹ K̄è a' k̄esik blökia ñi k̄i. K̄è a' ñi sauk̄ia suluë. K̄è a' ulunukia ñi k̄i. K̄è a' wõñanukia ñi k̄i. K̄è a' ñi chökia suluë. Ese k̄os olo'yó. ³² E' skéie ì buaë è ú ñi a. A' ñi saú er siarë wa. Ì sulu wambleke a' t̄o ñi k̄i, ese nuí olo'yó ñi k̄i w̄es a' nuí olo'yé Skëköl t̄o a' k̄i Cristo batamik es.

5

¹ A' dör Skëköl ala'r dalër taië ie' éna, e' kuek̄i a' senú buaë yësyësë w̄es ie' ser es. ² A' ñi dalëritsó kekraë w̄es Cristo t̄o se' dalëritsé es. Ie' e' mettsa ttëw̄a se' skéie. E' wër buaë Skëköl wa w̄es íyi mekesö ie' ā ala'r buaë masmas es. ³ A' senú w̄es s'batse'rpa ké senuk es. K̄è a' kàne trënu. K̄è a' kàne e' ia'uk̄ka sene sulusi wa. K̄è a' kàne íyi kkechök. Íyi ese yōk̄i a' e' kkö'nú bua'iew̄a as k̄è yi t̄o a' kkatò iki. ⁴ Ttè sulusi k̄os, ttè k̄è wà t̄a' k̄os, ttè tsuleie kulúie k̄os, ese k̄è char. E' skéie Skëköl è k̄ikók̄a. ⁵ A' w̄a ijchenú buaë t̄o wépa trërke ena wépa t̄o íyi sulusi wambleke, ñies wépa t̄o íyi kkecheke (e' dör w̄es íyi diököl dalöie skëkölíe es), esepa k̄os k̄è dòpa ì blúie Cristo ena Skëköl e'pa tso' e' a.

Senë buaë yësyësë

⁶ Íyi sulu ekkë kôs kuekî wépa tō Skëkōl ttè dalōsewéwa, esepa kî Skëkōl kësik ardaë. E' kuekî kè a' e' muktsa yi a kî'tō'wè ttè kè wà ta' ese wa. ⁷ Kè a' e' tiuk ie'pa esepa ta, a' e' skó ie'pa yökî bánet. ⁸ A' bak senuk suluë, e' dör wës a' bak senuk ká ttsettseë a es. Erë i'ñe ta a' tso' batsulewa Skëképa Jesús mik, e' dör wës a' serke ká ñí a es. E' kuekî a' senú wës s'ser ká ñí a es. ⁹ S'serke wës ká ñí a es, esepa er buaë, ser yësyësë ena ttò mokië. ¹⁰ A' e' chó e' wöbla'uk ì wër buaë Skëképa wa ese wa. ¹¹⁻¹² Ì sulu wambleke wépa ser wës ká ttsettseë a es, esepa tō, ese kè dör iie bua'. Ì sulu wambleke ie'pa tō akirie, ese pakè tō s'jaëwè ekkë. E' kuekî kè ì sulu wamblaria yës wës ie'pa es. E' skéie ì buaë kî ú kekraë. E' tō ie'pa a ikkachèmi tō ì wambleke ie'pa tō e' dör suluë. ¹³⁻¹⁴ Erë ká ñiwe tō íyi ulitane kkachèwa buaë mía ñiweie. E' kuekî mik ì sulu wambleke ie'pa tō e' kkachésö ie'pa a, e' ta ie'pa welepa éna iarimi tō e' dör suluë ta ier mane'umi ta imía ser buaë wës ká ñiwe wakpa es. E' kuekî ttè tō ichè i' es:
 “A' dör wës s'kapötkëter es, esepa ti'nú,
 a' dör wës s'duulewa es, esepa shkenúkane,
 eta Cristo tō a' er ñi'weraë.”

¹⁵ E' kuekî a' ser kkö'nú a' tō. Kè a' senukia wës wépa kè er ta' esepa ser es. E' skéie a' senú yësyësë. ¹⁶ Taië pè' tō íyi sulu wambleke i'ñe ta, e' kuekî ì buaë ormi se' a, e' ta iüsö kôs se' a iormi ekkë. ¹⁷ Kè a' senuk wës kè se' erbiköta' buaë es. Erë ì kiane Skëképa Jesús kî tō se' tō iwè, ese wà anú a' éna. ¹⁸ Kè a' e' ttökkaiä blo' wa yës. E' tō s'sulu'wekewa da'a. E' skéie a' senú buaë yësyësë kekraë Wiköl Batse'r diché wa. ¹⁹ Mik a' ñi dapa'uke, eta a' ttsó ñita Salmo wa ena Skëkōl ttsé wa, ñies ttsé meke iWiköl tō a' a ese wa. A' ttsó Skëkōl a ikikokaie a' er kôs

wa. ²⁰ Wëstela ch'ó kekraë Skëköl dör S'yé e' a Skëkëpa Jesucristo ttò wa.

Wes se' ké senuk ñita

²¹ Cristo dalöieke a' tō, e' kuëki a' ñi dalöiō. ²² Alakölpa ké iwëpa dalöiök wes ie'pa tō Skëkëpa dalöieke es. ²³ Alaköl wëm dör ie' wökir wes Cristo dör ie' ichapa wökir es. Ie' dör ie'pa tsatkökwak. Ie'pa dör wes ie' chkà es. ²⁴ E' kuëki alakölpa ké iwëpa dalöiök ì kos a wes wëpa dör Cristo icha esepa tō ie' dalöieke es.

²⁵ A wëpa, a' alakölpa dalërits'ó wes Cristo tō se' dör ie' icha esepa dalëritseke es. Ie' e' mettsa ttëwä se' skéie. ²⁶ Ie' tō iwé es se' batse'woie. Ie' tō se' paiklé ittè wa as se' dò maneneë Skëköl wöä. E' wà suekesö mik se' wösune etä. ²⁷ Ie' tō iwé es as se' dò ie' wák wörki batse'r, kè ki ì sulu ta' yës, olo ta' taië wes alaköl ulabatsöketke es, ese paiëule buaë, kè iauleka, idatsi' kè wökliquleka. ²⁸⁻³⁰ Es ñies wëpa ké ilakölpa dalëritsök wes ie'pa e' dalërits'ò es. Kè yi e' sauta' suluë. E' skéie se' e' kkö'nù buaë, e' tiò buaë. E' kuëki wëm tō ilaköl dalëritseke, e' wa ie' wák e' dalërits'ò. Es ñies se' dör Cristo icha, e'pa dör wes ie' chkà es, e' kuëki ie' tō se' kkö'neke buaë. ³¹ Itso' kitule Skëköl yëkkuö ki i' es: “Wëm kè serpaia iyé ena imì e'pa dapömik, e' skéie iserdawä ilaköl ta. Ie'pa bül serdaë ñita ta ie'pa mía wes wák eköl è es.”* ³² Ttè e' dör taië iskië, kè se' éna iwä ar bet. Erë ye' a ta, ttè e' tso' Cristo ena se' dör ie' ichapa e'pa chök. ³³ Erë ñies ttè e' tso' se' a ichök tō wëpa kos ké ilakölpa dalëritsök wes iwákpa e' dalërits'ò es. Ñies alakölpa kos ké iwëpa dalöiök.

* 5:31 Génesis 2.24

6

¹ A ala'rla, a' yé ena a' mì, e'pa ttò dalöiío Skëkëpa Jesús dalërmik, e' dör buaë yësyësë e' kuëki. ²⁻³ Ttè dalöiëno me'atbak Skëköl tö e' et tö ichè: “A' yé ena a' mì e'pa dalöiío. A' tö iwé es, e' tã a' kawö tköraë buaë ena a' serdaë ká taië ká i' ki.”* Ttè e' dör ttè dalöiëno tsá kablé se' a' ilè uk iütè skéie e'.

⁴ A' dör ala'rla yéwöpa ena imiwöpa, kè a' tö a' ala'r uluukkã. E' skéie ie'pa tala'ú buaë, ie'pa shuló er bua' wa. Ñies ie'pa wöbla'ú Skëkëpa Jesús ttè wa.

⁵ A' klöulewã kanè mésoie, a' wökirpa tso' ká i' ki, e'pa ttò iütó er moki wa. Ie'pa dalöiío suane wa painè wa. A' kanëbló ie'pa a' buaë wës a' chópa kanëblök Cristo a' es. ⁶ A' kanëbló buaë ie'pa a' këkraë, kè dör mik ie'pa tö a' suëke e' è tã ie'pa wökatoie tö a' dör kanè mésopa buaë ese. Moki a' dör Cristo kanè mésopa, e' kuëki a' kanëbló ie'pa a' kanëë wës Skëköl ki ikiane es. ⁷ A' kanëbló ie'pa a' kanëë wës Skëkëpa Jesús wák a' s'kanëblò es, kè dör wës s'kanëblò s'ditsò a' es. ⁸ A' wã ijcher tö wépa tso' klöulewã kanè mésoie ena wépa kè dör es, esepa kôs a' Skëkëpa Jesús tö iské meraë eköl eköl wës ì buaë wësö es.

⁹ A' dör kanè wökirpa, a' kanè mésopa dalöiío ñies. Kè ie'pa pauñar. A' éna ianú tö a' ena ie'pa, e'pa kôs wökir dör Skëköl tso' ká jai a' e'. Se' kôs kawöta ie' ttè dalöiök. Se' dör kanè wökirpa ö se' dör kanè mésopa esepa, esepa kôs dör ñies ème ie' a'.

Se' e' tsatkò bé yöki

¹⁰ A yamipa, ibataie tã ye' tö a' a' icheke tö a' e' diché ió këkraë a' batsulewã Skëkëpa Jesús tã e' wa, ñies ie' diché

* 6:2-3 Deuteronomio 5.16

taië e' wa. ¹¹ Ì kòs mé Skèköl tò a' a e' tsatkoie ì sulu yöki, e' dör wës ì kòs tso' ñippökwakpa wà e' tsatkoie es. E' ió a' tò as a' e' tsatkò, e' wa a' e' tkówa darërë bé éna se' kitò'wak e' yöki. ¹² Kè se' ñippöku' s'ditsö ta. E' skéie se' ñippöke íyi sulusi diché ta' kè wërta'wà esepa ta. E'pa dör íyi wökir ena íyi wák tso' ì sulu kòs tso' s'pamik wës stui a es ese wëttsuk. ¹³ E' kuëki ì kòs mé Skèköl tò a' a e' tsatkoie, e' ió a' tò, e' klö'ú as mik ì sulu datse a' erkiöuk ì sulu wamblök, eta a' a iwöklör. A' tò iwé es kekraë, e' ta a' e' alörakà ì sulu ki ta a' a e' tkërdawà darërë mokië.

¹⁴ E' kuëki a' tso' erki ñippök ì sulu ta. Skèköl ttè moki e' klö'ú a' tò, e' dör wës ñippökwakpa kipamo es. A' senú yësyësè Skèköl a, e' tò a' kimeräe wës íyi daloie ieke ñippökwakpa tò ibatsi' ki e' tsatkoie es. ¹⁵ Skèköl tò a' er bua'wéne ie' ki Cristo batamik, e' ttè buaë klö'wé a' tò, e' dör a' a wës ñippökwakpa klökkuö iökà as kè ikulirttsà es. ¹⁶ Nies a' erblö kekraë Skèképa Jesús mik, e' dör wës ì tso' klöule ñippökwakpa wà iulà a shoë e' tsatkoie es. E' wa a' tò ì sulu kòs patkeke bé tò a' ki ese kòs wöklö'weraë. E' dör wës kuaböt wöñarke bö'ie uyeke ñippökwakpa ki, e' wöklö'weke wöshteke ì tso' ie'pa wà iulà a e' wa es. ¹⁷ Skèköl tò a' tsatkeräe, e' bikeitsó a' tò kekraë, e' dör wës íyi daloie tkekekà ñippökwakpa tò iwökir ki e' tsatkoie es. Nies a' er múwà ie' ttè ki, e' dör wës ie' Wiköl tabè es. ¹⁸ Ì kòs a ta ikió ie' a tò ie' tò a' kimè. Ie' ta a' ttó kekraë iWiköl wa, kè ilo'yar yës. Nies ie' a ikió s'batse'r malepa kòs ki. ¹⁹ Nies ikió ie' a tò ye' a ttè mèitö wà pakè as ye' tò Jesús ttè buaë blëulewà ká iaiäe, e' wà pakò kè suarta'. ²⁰ Ye' patküle ttè buaë e' pakök, erë i'ñe ta ye' tso' wötëulewà s'wöto wé a ttè e' kuëki. A' ikió Skèköl a ye' ki as ye' tò iwà pakò buaë kè suarta'.

Pablo e' chéat

²¹⁻²² Ye' k_i ikiane tö a' w_a ijch_{er} tö is ye' tso' ena ì weke ye' tö. E' kuek_i ye' tö yëkkuó i' patkeke Tíquico ulà a. Ie' dör s'yami dalër taië sa' éna. Ie' dör Skëképa Jesús kanè méso yësyësë ese. Ie' tö a' a ichèmi tö is ye' tso'. Ñies ie' tö a' er diché ièmi.

²³ Skëköl dör S'yé ena Skëképa Jesucristo as e'pa tö s_{ene} bèrè mù s'yamipa k_{os} a. Ñies as Skëköl tö ie'pa k_{imù} ñi dalërirtsök buaë. Ñies as ie'pa erblò Skëköl mik kekraë.

²⁴ As Skëköl er buaë chò wépa éna Skëképa Jesucristo dalër kekraë kè manert_a'ttsa esepa k_{os} a.

Tte Pa'ali Me' Skököl tö Se' a
New Testament and Shorter Old Testament in Bribri (CS:bzd:Bribri)
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bribri

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bribri

bzd

Costa Rica

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Shorter Old Testament

in Bribri

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective

copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Mar 2019 from source files dated 5 Mar 2019

70b70297-578d-5d61-9b6f-3119201e28ca